

Litt mer enn hverdagspalliasjon?

Ingvil K Austbø

Sykehjemsoverlege Askøy kommune

Lege ved Lindrende enhet på Kleppestø sykehjem

**ASK
ØY**

KOMMUNE

Palliasjon

- Palliasjon er aktiv behandling og pleie og omsorg for pasienter med uhelbredelig sykdom med kort forventet levetid.
- Lindring av pasientens fysiske smerte og andre plagsomme symptomer står sentralt sammen med tiltak rettet mot psykiske, sosiale og åndelige/eksistensielle problemer.
- Målet med all behandling, pleie og omsorg er best mulig livskvalitet for pasient og pårørende.
- Palliativ behandling verken fremskynder døden eller forlenger dødsprosessen.

Grunnleggende palliasjon ivaretar

- kartlegging av symptomer og plager
- symptomlindring
- informasjon til pasient og pårørende
- pårørende
- terminal pleie
- sorgarbeid og oppfølging av etterlatte
- dokumentasjon og kommunikasjon mellom aktørene

Hvem er pasientene?

Første bud er å erkjenne at pasienten er palliativ og potensielt døende

- Surprise question; Ville du bli overrasket om denne personen døde i løpet av det neste året? Hvis svaret er nei, må man tenke at pasienten er i en palliativ fase

Hvem?

- Kreft
- Hjertesvikt
- KOLS
- Andre tilstander (nevrologiske tilstander, demens, andre typer organsvikt +++)

Ask Omsorgssenter, superlokal forskning v/ sykepleier Melissa Ann Barone-Heggøy

- Sykepleier kartla alle dødsfall ved institusjonen i 2023 (23 dødsfall)
- Ønsket å kartlegge den palliative omsorgen som de gav på institusjonen for å kunne se hva som var bra og hva som kunne gjøres bedre samt se på forbedringstiltak

Ask Omsorgssenter –superlokal forskning fortsatt;

Tiltak gjort andre halvdel av 2023;

- Tydeligere kommunisert til pårørende og i journal om hvor man var i forløpet
- Tydeligere planer (forebygge behov for legevaktsråd) og tydeligere i bestilling til legevakt ved behov for råd/vurdering
- Færre legevaktskontakter => redusert ab bruk

Opplevd hos personalet at slutfasen for pasientene var bedre, bedre lindring

Noen kasuistikker for å vise ulike momenter ved lindring

- Pasienten som har egne barn, tidligere ektefelle død, nå ny samboer som er uten familie
- Pasienten med full ileus som lærte døtrene å strikke
- Pasienten som giftet seg på nytt og hadde dårlig forhold til sine egne barn, godt forhold til sine bonusbarn
- Pasienten som alle trodde var terminal, men som ved god lindring fikk reist på julebord i MC klubben og levde over to måneder lenger. Fikk dø hjemme
- Pasienten som konen ikke ville ha hjem men hvor vi endte med å være «ekteskapsrådgiver» og som fikk en god avslutning
- 105 åringen med behov for nattverd

Smertepumpe?

- Viktig og nyttig i lindring på sykehjem (og også hjemme)
- Hva gjør vi på Askøy?

Tips og triks

- Brosjyre «Når livet går mot slutten»
- Er det uverdigg å dø alene?
- Kommunikasjon med pårørende; personell og leger som alle sier de samme tingene gir trygghet
- Plan for livets siste dager?
- På korttidsavdelinger, samsvar mellom det spesialisthelsetjenesten har sagt, det pårørende tror de har sagt og det vi observerer?

Tips og triks

- Infiltrater –obs ved sc injeksjoner og nåler som blir liggende
- O₂ tilført på nesekateter; munnpuster pasienten? Kontaktbar? Lindring eller forlenge lidelse?
- Væske?
- Behandle infeksjoner? UVI? Pneumoni?
- Full blære? –tøm blæren heller enn å gi opioider og benzo
- Obstipasjon? Tømme eller stoppe tarmen?
- Smertepaster; ernæringsstatus/ sc fettvev må vurderes

Tips og triks

Behovsmedisinering

- Dosering av behovsmedisiner, hva gjør dere? Og når?
- Sc vs po?
- Fare for kramper, hva gjør dere da? Som når det er kjent epilepsi og pasienten ikke lenger tar po medisiner. Eller hjernemetastaser, eller hjerneskadeler etter blødning, propp, degenerativ sykdom?

Kilder og nyttige nettressurser

- [NOU 2017: 16 \(regjeringen.no\)](#)
- [Når livet går mot slutten - Kirkens Bymisjon](#)
- [Mest brukte lenker for fastlegar og sjukeheimslegar - Helse Bergen HF \(helse-bergen.no\)](#)
- [untitled \(unn.no\)](#) (Lindring i Nord)
- [GetFileDocument \(ous-hf.no\)](#) (Knuse- delelisten)